

MUHARREM AYI VE ÂPURE GÜNÜ

Düzenleyen Yunus AYDIN
Cumartesi, 26 Aralık 2009
Son Güncelleme Cumartesi, 26 Aralık 2009

Muharrem Ayý ve Âpure Günü

"Baþta Seyyid-i Þühedâ Hz. Hüseyin ve Kerbelâ þehitleri olmak üzere bütün þehitlerimizi rahmetle anýyoruz.

Günümüzde bütün Müslümanlara düþen en önemli görevlerden birinin bu tür müessif olaylardan ders almak, Müslümanlar beraberliðini zedeleyecek her türlü olumsuz tutum ve davranýþlardan kaçýnmak olduðunu bir kez daha ifade ediyor ve ondört asýrdan beri Hz. Peygamber ve Ehl-i Beyt sevgisi etrafýnda kenetlenen milletimizin barýþ, huzur, güven, karþýlýklý sevgi ve saygý içerisinde yaþamasýný Cenab-ý Mevla'dan niyaz ediyoruz.

Ýslâm tarihinde bir dönüm noktasý olarak Sevgili Peygamberimiz (sav)'in hicretinin gerçekteleði ve Peygamberimiz (sav)' "Allah'ýn ayý" olarak nitelediði Muharrem ayýný idrak etmekteyiz. Bu ay ve bu ayýn onuncu günü olan Âpura'nýn önceki peygamber ve ümmetleri açýsýndan oldu kadar Müslümanlar açýsýndan da ayrý bir taþýmaktadýr. Hz. Adem'in tevbesinin kabulü, Hz. Nuh gemisinin tufandan, Hz. Ýbrahim'in ateþten ve Hz. Musa'nýn Firavun'un zulmünden kurtulmasý gibi inananlar nazarýnda ve insanlýk için önemli olan pek çok hadisenin bu ayla ve günle iribatlandýrýlmasý atfedilen önemin bir göstergesidir.

Hicrî Senenin ilk ayý olan Muharrem ayýnýn onuncu günü Âpure günüdür. Muharrem ayý, Kur'an-ý kerimde, kýymetli aydan biridir. Muharrem'in birinci günü oruç tutmak, o senenin tamamýnýn oruç tutmak gibi faziletlidir. Bir hadis-i þerif meali þöyledir:(Ramazandan sonra en faziletli oruç, Muharrem ayýnda tutulan oruçtur.) [Müslim]

Âpura Gününün Allah katýnda da çok seçkin bir yerinin olduðunu Fecr Sûresinin ikinci âyeti olan "On geceye yemin olsun" ifâdelerinin tefsirinden öðrenmekteyiz.

Bazý tefsirlerimizde bu on gecenin Muharrem'in Âpurasine kadar geçen gece oldu beyan edilmektedir.(1)

Cenâb-ý Hak bu gecelere yemin ederek onların kudsiyet ve bereketini bildirmektedir.Bugüne "Âpura" denmesinin sebebi, Muharrem ayýnýn onuncu gününe denk geldiði içindir. Hadis kitaplarýnda geçtiðine göre ise, bu güne bu ismin verilmesinin hikmetinde Cenâb-ý Hak on peygamberine on deðþik ikram ve ihsan ettiði içindir. Bu ikramlar þöyle belirtilmektedir:

1. Allah, Hz. Musa'ya (a.s.) Âpura Gününde bir mucize ihsan etmiþ, denizi yararak Firavun ile ordusunu sulara gömmüþtür.
2. Hz. Nuh (a.s.) gemisini Cûdi Dağýnýn üzerine Âpura Gününde demirlemiþtir.
3. Hz. Yunus (a.s.) balýðýn karnýndan Âpura Günü kurtulmuþtur.
4. Hz. Âdem'in (a.s.) tevbesi Âpura Günü kabul edilmiþtir.
5. Hz. Yusuf kardeþlerinin atmýþ oldu kuyudan Âpura Günü çýkarýlmýþtır.
6. Hz. Ýsa (a-s.) o gün dünyaya gelmiþ ve o gün semâya yükseltilmiþtir.
7. Hz. Davud'un (a.s.) tevbesi o gün kabul edilmiþtir.
8. Hz. Ýbrahim'in (a.s.) oðlu Hz. Ýsmail o gün doðmuþtur.
9. Hz. Yakub'un (a.s.), oðlu Hz.Yusuf'un hasretinden dolayı kapanan gözleri o gün görmeye baþlamýþtır.
10. Hz. Eyyûb (a.s.) hastalýðýndan o gün þifaya kavuþmuþtur.(2)

Hz. Âiþe'nýn belirttiðine göre, Kabe'nin örtüsü daha önceleri Âpura gününde deðþtirilirdi.

Ýpte böylesine mânaly ve kudsî hâdiselerin yýldönümü olan bu mübarek gün ve gece, Saadet Asrýndan beri Müslümanlar gelmiştir. Bugünlerde ibadet için daha çok zaman ayırmýplar, baþka günlere nisbetle daha fazla hayýr hasenatta bulunmuşlardý. Cenab-ý Hakkýn bugünlerde yapılan ibadetleri, edilen tevbeleri kabul edeceđine dair hadisler mevcuttur.

Âþura Gününde ilk akla gelen ibadet ise, oruç tutmaktır. Muharrem ayý ve Âþura Günü, Ehl-i Kitap olan Hýristiyan ve Yahudiler tarafından da mukaddes sayýlýrdý. Nitekim, Peygamberimiz Aleyhissalâtu Vesselam Medine'ye hicret buyurduktan sonra orada yaþayan Yahudilerin oruçlu olduklarýný öđrendi.

"Bu ne orucudur?" diye sordu.

Yahudiler, "Bugün Allah'ýn Musa'yý düþmanlarýndan kurtardýđý Firavun'u bođdurduđu gündür. Hz. Musa (a.s.) þükür olarak bugün tutmuştur" dediler.

Bunun üzerine Resulullah Aleyhissalâtu Vesselam da, "Biz, Musa'nýn sünnetini ihyaya sizden daha çok yakýn ve hak sahibiyiz" buyurdu ve o gün oruç tuttu, tutulmasýný da emretti.(3)

Âþura günü yalnız ehl-i kitap arasında deđil, Nuh Aleyhisselâmdan itibaren mukaddes olarak biliniyor, Ýslam öncesi Cahiliye dönemi Araplarý arasında Ýbrahim Aleyhisselâmdan beri mukaddes bir gün olarak biliniyor ve oruç tutuluyordu.

Bu hususta Hazret-i Âþpe validemiz þöyle demektedir:

"Âþûrâ, Kureyb kabilesinin Cahiliye döneminde oruç tuttuđu bir gündü. Resulullah da buna uygun hareket ediyordu. Medine'ye hicret edince bu orucu devam ettirmiş ve baþkalarına da emretti. Fakat Ramazan orucu farz kýlýnınca kendisi Âþûrâ gününde oruç tutmayý býraktý. Bundan sonra Müslümanlardan isteyen bugünde oruç tuttu, isteyen tutmadý." 'Buhari, Savm: 69.

O zamanlar henüz Ramazan orucu farz kýlýlmadýđý için Peygamberimiz ve Sahabileri vacip olarak o günde oruç tutuyorlardı zaman ki, Ramazan orucu farz kýlýndý, bundan sonra Peygamberimiz herkesi serbest býraktý. "Ýsteyen tutar, isteyen terk edebilir" buyurdu.(4) Böylece Âþura orucu sünnet bir oruç olarak kalmýþ oldu.

Âþura orucunun fazileti hakkında da þu mealde hadisler zikredilmektedir.

Bir zat Peygamberimize geldi ve sordu:"Ramazan'dan sonra ne zaman oruç tutmamý tavsiye edersiniz?"Peygamberimiz Aleyhissalâtu Vesselam, "Muharrem ayýnda oruç tut. Çünkü o, Allah'ýn ayýdır. Onda öyle bir gün vardý ki, Allah o günde bir kavme tevbelerini kabul etmiş ve o günde baþka bir kavmi de affedebilir" buyurdu.(5)

Yine Tirmizi'de geçen bir hadiste Peygamberimiz þöyle buyurmuşlardýr:

"Âþura Gününde tutulan orucun Allah katýnda, o günden önce bir senenin günahlarýna keffaret olacađýný kuvvetle ümit ediyorlar."

"Ramazan ayýndan sonra en faziletli oruç, Allah'ýn ayý olan Muharrem ayýnda tutulan oruçtur"(7) hadis-i þerifi ise, bu günlerde tutulan orucun faziletini ifade etmektedir.

Bu günde oruçtan baþka hayýr, hasenat ve sadaka gibi güzel âdetlerin de yapılmamasý isabetli ve yerinde olacaktır. Herkes nisbetinde ailesine, akraba ve komþularýna ikramda bulunur; bugünlerin faziletini bildiren hâdiseleri hatýrlayarak ihsanda bulunursa þüphesiz sevabýný kat kat alacaktır. Bilhassa, Peygamberimiz, mü'minin aile efradýna Âþura Gününde her zamankinden daha çok ikramda bulunmasýný tavsiye etmiştir.

Bir hadiste þöyle buyurular: "Her kim Âþura Gününde ailesine ve ev halkýna ikramda bulunursa, Cenab-ý Hak da senenin tamamýnda onun rýzkýna bereket ve geniþlik ihsan eder."(9) Bu aile mefhumunun içine akrabalar, yetimler, kimsesizler, konu komþular da girmektedir. Fakat, bunun için fazla külfete girmeye, aile bütçesini zorlamaya lüzum yoktur. Herkes imkâný ölçüsünce ihsan eder.

Âþura gününün manevi ve berraklýđý üzerinde Kerbela karanlýđýnýn kesafeti de görülmektedir. 61. hicret yýlýnýn Muharrem ayında Hazret-i Ýmam Hüseyin (r.a.) 55 yaþýnda iken Sinan bin Enes isimli bir hain tarafından Kerbelâ'da hunharca þehit edilmiştir. Bu gadir ve zulmün arkasında Emevi Halifesi Yezid, onun Küfe valisi Ýbni Ziyad vardýr. Yarým asýr öncesinden Peygamberimizin bizzat haber verildiđi bu ciðerleri yakan olay Hazret-i Hüseyin'i Cennet gençlerinin efendisi olma þanýna yüceltmıştır.

Kaynaklar

1) Hak Dini Kur ân Dili. 8 5793.

2) Sahih-i Müslim Þerhi, 6:140.

- 3) Ibtýý Mâce, Siyam: 31.
- 4) Müslim. Siyam: 117.
- 5) Tîrmizî. Savm: 40.
- 6) A.g.e., Savýn: 47.
- 7) Ýbni Mâce. Siyam: 43.
- 8) Ýhyâ, 1:238
- 9) et-Tergîb ve'l-TerhÝb, 2:116.